

NOORTEAGENTUURI 2017. AASTA TEGEVUSARUANNE

Noorteagentuuri põhitegevuste tulemused võib kokku võtta järgmiste näitajate abil:

Programm "Erasmus+" noortevaldkonnas

- **Toetasime üle 4246 noore ja noorsootõtaja osalemist Erasmus+ noortevaldkonna projektides, eraldades Eestis noortevaldkonna projektidele toetusi 3,4 miljoni euro ulatuses. Teame, et Eesti osalejate arv kõigis programmi Erasmus+ noortevaldkonna toetatud õpirändeprojektides (KA1) ulatus 2017. aastal 3896-ni, neist 3283 osalesid rahvusvahelistes projektides, mis leidsid aset väljaspool Eestit.**
- **Korraldasime Erasmus+: Euroopa Noored 4 rahvusvahelist koolitust Eestis, millel osales kokku 227 inimest (sh 38 Eestist ja 189 välisriikidest).**
- Erasmus+ vabatahtliku teenistuse (EVT) vabatahtlike koolitusi korraldati 17 ning neis osales kokku 268 vabatahtlikku.
- **Toetasime 133 noorsootõtaja osalemist Erasmus+ väliskoolitusel, soodustades seeläbi nende arengut, kuulumist rahvusvahelistesse võrgustikesse ja tulevaste rahvusvaheliste noorteprojektide teket ja arengut.**
- Kasvatasime akrediteeritud noorte vabatahtliku teenistusega tegelevate organisatsioonide arvu Eestis. **Täna tegutseb Eesti viieteistkümnes maakonnas 151 akrediteeritud organisatsiooni.**

Programm "Noortekohtumised"

- **Toetasime 1761 noore osalemist programmis "Noortekohtumised", suurendades seeläbi Eestis elavate erineva emakeelega noorte ühistegevusi ja teineteisemõistmist.**

ESF tegevus "Noorsootõtajate koolituste arendamine"

- Korraldasime uute projektide tekkele, noorsootöö kvaliteedile ja noorsootõtajate ning koolitajate pädevuste arengule suunatud **koolitusi 1398 osalejale**. Lisaks noortevaldkonna täiendkoolituse korraldamisele ja arendamisele, panustasime ka noorsootöölase tasemeõppe kvaliteeti ja õppekavade arendusse.
- **Andsime välja noortevaldkonna ajakirja MIHUS, mis soodustas noorte elu, noorte osalust ja kaasamist ning noorte ettevõtlikkust ja vabatahtlikku tegevust puudutavate teemade teadvustumist noortevaldkonnas tegutsevate praktikute ja otsustajate seas.**
- Viisime koostöös Balti Uuringute Instituudiga läbi **noorsootõtajate pädevuste ja koolitusvajaduste uuringu.**

Projekt "Hooliv klass"

- Viisime ellu **projekti "Hooliv klass" kümnes Eesti üldhariduskoolis, mille eesmärgiks on suurendada noorte sotsiaalseid oskusi ja hoolivust teiste õpilastega suhtlemisel. Projektis osalesid üldhariduskoolide 6-7. klassi õpilased ja nende õpetajad, huvijuhid ja koolide noorsootöö partnerid.**

Vähemtähtsad polnud ka SANA tugi EL uue programmi "Euroopa solidaarsuskorpus" väljatöötamise, väärtusarendusprogrammi elluviimine sh inimõiguste hariduse peavoolestamine noortevaldkonnas või üleeuroopalise Noorte Osaluse SALTO kompetentsikeskuse edukas Eestisse toomine.

Kõigest sellest tuleb lähemalt juttu järgnevas tegevusaruandes.

I. ERASMUS+ ELLUVIIMINE NOORTEVALDKONNAS

Erasmus+ kolme noortevaldkonna taotlustähtaja raames esitati 2017. aastal kokku 260 taotlust, millest toetati 129 taotlust kogumaksumusega 3 481 925 eurot. Kokku toetati 49% taotletud projektidest (toetatud summa moodustab 44% taotletud summast). Taotlusi esitati kõigist Eesti maakondadest (enim Harjumaalt, Tartumaalt ja Ida-Virumaalt).

Eesti agentuuri poolt 2017.a. toetatud projektides osaleb 4246 noort ja noorsootöötajat. Osalevatest noortest 26,2% on vähemate võimalustega.

1.1. Rahvusvahelised noortevahetused

Esitatud projekte:	112
Toetuskõlblikud:	104
sh koostöö partnerriikidega (ELi naabruspiirkonna riikidega)	27
Toetatud projekte:	51
sh koostöö partnerriikidega (ELi naabruspiirkonna riikidega)	13
Vähemate võimalustega noori toetatud projektides	615
Eraldatud toetused eurodes	1 087 908 €

Aastal 2017 laekus noortevahetuste projektitaotlusi 13-st maakonnast. Taotlusi ei esitatud Saaremaalt ja Läänemalt. Kõige rohkem taotlusi esitati Harjumaalt (40), Ida-Virumaalt (24) ja Tartumaalt (18). Võrreldes eelmise aastaga kasvas Ida-Virumaalt ja Võrumaalt esitatud taotluste arv.

24% toetuskõlblikest taotlustest (25/104) esitati esmataotlejate poolt, mis on jätkuvalt positiivne näitaja. 2017.a kõige rohkem käsitletud teemad oli noorte osalus, noorsootöö, noortepoliitika, kaasatus, kultuuridevaheline õppimine ja elukestev õppe ning loovus ja kulutuur. Kõige vähem projekte oli teemadel sotsiaalne dialoog ning maaelu areng ja linnastumine.

Oluline on välja tuua, et võrreldes eelmise aastaga on toetatud vähem projekte, samas osaleja maksumus projekti kohta on suurenenud, mis näitab, et rahastatud on kallimaid projekte, mis põhjustab osalejate ja ka projektide arvu langust.

Selleks, et tõsta rahvusvaheliste noorteprojektide arvu ja kvaliteeti ning aidata noortel jõuda ideest projektini toimusid SANA noortekoolitused „Ideest Projektini“. Antud koolituse formaat on ennast tõestanuna jäänud samaks nagu ka eelmisel aastal (praktiline lähenemine, kaasavad õppemetoodid, kiire tempo, kohapealne nõustamine ja tugi). Noored üle Eesti tulevad noorsootöötaja/liidri/õpetajaga väikeste gruppidega koolitusele, et üheskoos oma alusjärgus või pooleliolevaid projektiideid arendada või hoopis uusi projektiideid välja töötada. Sel aastal toimus kaks koolitust paralleelselt: üks eesti ja teine vene keeles. Seevastu aprilli eestikeelne koolitus jäi ära, kuna koolitusele ei registreerunud piisavalt osalejaid. Nägime, et venekeelse koolituse käivitamine on ennast tõestanud, kuna vene keelt kõnelevate taotlejate arv programmis on suurenenud. Aastal 2017 toimus 3 koolitust, kus osales kokku 190 inimest. Taotlejate toetamiseks ning projektitaotluste kvaliteedi tõstmiseks jätkasime eeltähtaja süsteemiga (kokku laekus 51 eeltaotlust), millest 17 taotlust ehk 33% on noortevahetuse projektid. Eeltähtaja efektiivsus on selge, sest 67% eeltähtajaks esitatud noortevahetusprojektidest on ka hiljem programmi tähtajaks esitatud ning toetuse saanud. 2018. aastal tuleb seega antud võimaluse kommunikeerimine veelgi paremini läbi mõelda ja teostada. Nendele taotlejatele, kelle projekti ei ole madala kvaliteedi tõttu toetatud, pakume nõustamist ja koolitusvõimalusi. Kvaliteetsete projektitaotluste esitamist toetas ka rahvusvaheline koolituse „DIY: My 1st youth exchange“, mis oli korraldatud koostöös SALTO EACA ning Leedu, Soome, Austria

ja Poola agentuuridega. Eestist osales antud koolituses 4 noort ning selle koolituse tulemusena esitati juba üks projekt, millele eraldati toetus Projektitegijate toetamiseks toimused ka CheckUp koolituskohtumised toetusesaanutega.

Aastal 2017 sai käivitatud pilootprojekt "Projektiõpe koolidesse", mille eesmärk on tuua projektijuhtimise aine vabaainena üldhariduskooli õppekavva. Pilootprojektis kavatses esialgu osaleda 15 kooli (igast maakonnast), kuid projekti käigus kahanes osalevate koolide arv üheksale. Valmisid nii ainekava kui ka käsiraamat. Antud pilootprojekti abil soovime mõjutada muuhulgas Erasmus+ taotluste ja esmataotlejate arvu kasvu.

1.2. Noorsootõtajate õpiränne

Esitatud projekte	77
Toetuskõlblikud	70
sh koostöö partnerriikidega (ELi naabruspiirkonna riikidega)	30
Toetatud projekte	23
sh koostöö partnerriikidega (ELi naabruspiirkonna riikidega)	7
Vähemate võimalustega osalejaid toetatud projektides	212
Eraldatud toetused eurodes	471 174 €

Aastal 2017 laekus noorsootõtajate õpirände projektitaotlusi 9-st maakonnast, mis võrreldes eelmise aastaga on madalam (eelmisel aastal oli 10-st maakonnast). Projektitaotlusi ei laekunud Jõgevamaalt, Järvamaalt, Läänemaalt, Lääne-Virumaalt, Raplamaalt ja Valgamaalt. Kõige enam laekus taotluseid Harjumaalt (42), Tartumaalt (17) ja Pärnumaalt (9), mis on sarnane eelmise aastaga.

8% toetuskõlblikest taotlustest (6/77) esitati esmataotlejate poolt. Noorsootõtajate õpirände puhul on esmataotlejaid vähem ning see on antud tegevustüübile omane, kuid sellegi poolest on tegemist negatiivse näitajaga. Kõige enam käsitletud noorsootõtajate õpirändeprojektide teemad olid noorteosalus, noorsootöö, noortepoliitika, uuenduslike õppekavade/õppemeetodite/kursuste väljatõõtamine ja rahvusvaheline koostöö, rahvusvahelised suhted, arengukoostöö. Kõige ebapopulaarsem teema oli puue ja erivajadused.

Taotlejate toetamiseks oleme jätkanud eeltähtaja süsteemiga. Sellel aastal oli nagu ka eelmisel aastal 3 eeltähtaja taotlusvooru, kus taotlejad esitasid enne tähtaega oma projektitaotlused ja said tagasisidet. 2017. aastal laekus eeltähtajaks 40 projektitaotlust, millest 16 olid noorsootõtajate õpirändeprojektid. Nendest esitati tähtajaks 12 projektitaotlust ning rahastuse sai 4 projekti (mõnel juhul ei võetud arvesse nõustaja tagasisidet ning konkurentsijääd punktsummaga teistele alla, 1 projekt langes välja tehnilises kontrollis).

Toetusesaajate nõustamiseks on iga taotlusvooru lõpus toimunud CheckUp koolitused. Suures osas on need toimunud kas Skype teel või individuaalsete kohtumistena. Kohtumised on eelkõige mõeldud selleks, et rääkida toetuslepingut puudutavatest aspektidest ning projekti kvaliteedi tõstmise võimalustest.

Nõustatud on ka neid, kes ei ole toetust saanud, et aidata neil projektitaotluste kvaliteeti parandada järgmisteks voorudeks. Antud võimalust kasutavad alla poolte toetamata projektide taotlejatest.

Samuti viidi läbi kaks Erasmus+ edasijõudnute koolitust (noorsootõtajate õpirände ja strateegilise koostöö projektide), milles sel aastal osales oodatust vähem osalejaid (kokku 5+8). Rahvusvahelistest koolitustest toimus koolitus TicTac (noorsootõtajate õpirände kvaliteedi aspektidele keskenduv koolitus).

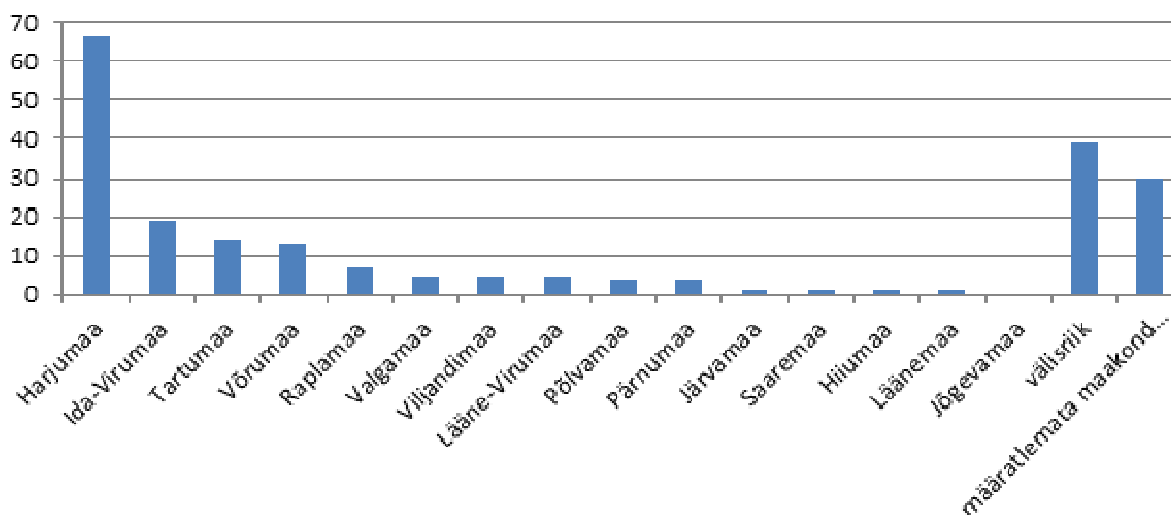
1.3. Võtmetegevus 1 - Euroopa vabatahtlik teenistus

Esitatud projekte	43
Teenistuste arv projektides	217
Toetatud projekte	41
Teenistuste arv toetatud projektides	215
sh saatvad teenistused	39
sh vastuvõtavad teenistused	176
Vähemate võimalustega osalejaid toetatud projektides	81
Eraldatud toetused eurodes	1 275 611

2017. a esitati Euroopa vabatahtlikus teenistuses 43 projekti, millest kolm olid strateegilise EVT projektid, mis sisaldasid täiendavaid tegevusi projekti strateegilise mõtme suurendamiseks. Taotletud projektid sisaldasid ühtekokku 217 teenistust. Seega on võrreldes 2016. aastaga oluliselt tõusnud nii projektide (34-lt 43-le – 26%) kui ka teenistuste arv (157-lt 217-le – 38%). Teenistuste arvu tõus peegeldab organisatsioonide ja noorte suuremat teadlikkust EVT võimalustest. Jätkub trend esitada noorteagentuurile peamiselt Eestis vastuvõetavate teenistuste projekte ja seetõttu on saatvate teenistuste osakaal vaid 20%. Esmataotlejate (ei ole osalenud EVT-s ei Erasmus+ ega sellele eelnenud programmis) arv on suurenenud 6%-lt 14%-le. Lisaks jätkub uute teenistuskohade arvu tõus – 2017. aastal võtsid esmakordselt Eestis vabatahtliku vastu 26 organisatsiooni, mis on 7 organisatsiooni enam kui 2016. Kõige levinumad teenistuskohad Eestis on endiselt hoolekandeadasutused, noortekeskused ja lasteaiad.

Esitatud projektidest toetati 41, milles sisaldus ühtekokku 215 teenistust (sh saatvaid teenistusi 39 ja vastuvõtvaid teenistusi 176). Toetatud teenistuste jaotus maakonniti kajastub alloleval joonisel, mis näitab, et EVT teenistusi toimub küll väga paljudes piirkondades, kuid endiselt on väljakutseks samaaegne teenistuse arvu ning geograafilise ulatuse laiendamine. Maakonna mittemääratlemine tuleneb paindlikkusest, mida annab strateegilise EVT projekti võimalus ning nende teenistuste toimumiskohad täpsustuvad alles teenistuste alguses.

Toetatud teenistused

2017. aastal esitati ja toetati 15 vähemate võimalustega noori kaasavat projekti. Nendes projektides toetati kokku 81 vähemate võimalustega noore teenistust, mis teeb 38% kõigist toetatud teenistustest (2016 35%). Seeläbi on näha, et töö sotsiaalse kaasatuse valdkonnas annab tulemusi ning nüüd on oluline järgnevatel aastatel hoida saavutatud taset ning veenduda, et taotlustes plaanitud hulgal kaasatuse sihtgrupi noori ka tegelikkuses kaasataks.

2017. aastal esitati 50 organisatsiooni poolt akrediteeringu sooviavaldus ning 2 akrediteeringu täienduse avaldust, mis on oluliselt enam, kui 2016. aastal (39+2). Samuti jätkus esmaakrediteeringute osakaalu kasv, mis 2017. aastal saavutas rekordilise 74% taseme (2016 62%; 2015 57%). 2017. aastal esitatud akrediteeringute menetlemise lõpuks on Eestis 151 akrediteeritud organisatsiooni viieteistkümnes maakonnas (vt: <http://noored.ee/rahastus/euroopa-vabatahtlik-teenistus/>).

2017. aasta suursündmuseks oli rahvusvaheline konverents „European Voluntary Service Future Search Conference“ 3.-5. juulil Tallinnas (<http://evsfuture.noored.ee/>), mis tõi kokku üle 150 rahvusvahelise vabatahtliku teenistusega seotud organisatsiooni esindajat kuid samuti EVT vabatahtlikke. Konverentsi ettevalmistuse raames loodi põhjalik vabatahtliku tegevuse arengut ning võimalikke tulevikuperspektiive kajastav „Foresight paper“ ning [tulemusena selged suunised](#), mida tuleb valdkonna arendamisel silmas pidada. Konverents oli ka oluliseks sammuks üleminekul Euroopa vabatahtlikult teenistuselt Euroopa solidaarsuskorpuse programmile. Teisteks olulisemateks koolitustegevusteks oli Tallinnas toimunud rahvusvaheline koolitus „Newcomers in EVS“, mis andis võimaluse tutvuda EVT põhitõdedega ning samas luua ka partnerlussuhteid. Positiivseks kujunes ka koostöökogemus Leedu agentuuriga, mille raames korraldati Leedus rahvusvaheline koolitus „ABC of learning in EVS“. Kohaliku tasandi koolitustest on endiselt populaarsed vabatahtlike vastuvõtmist tutvustavad nõ „Step-in“ koolitused. Euroopa solidaarsuskorpuse käivitamiseks tehti esimesed sammu juba 2017. aastal, mis hõlmasid EVT organisatsioonide informeerimist, ESK teemalise infopäeva korraldamist oktoobris ja SA Archimedese noorteagentuuri veebilehe täiendamist ESK alase info ja juhistega. Samuti osales SANA Euroopa Komisjoni Erasmus+ noortevaldkonna agentuuride töögrupis, mille koosolekute käigus töötati välja ESK programmijuhend ehk taotlemise ja programmi elluviimise tingimused. 2018. aastal tuleb ESK teavituseks nii noorte kui organisatsioonide suunal tööd jätkata, et tagada võimalikult sujuv üleminek ühelt programmilt teisele.

Euroopa vabatahtliku teenistuse vabatahtlike koolitusi viidi ellu vastavalt vabatahtlike arvule toetatud projektides ja teenistusperioodidele:

2017. aastal toimunud	Koolitusi	Osalejaid
Ettevalmistav koolitus	3	42
Saabumisjärgne koolitus	7	117
Vaheanalüüsi kohtumine	6	85
Analüüsi kohtumine	1	24
	17	268

1.4 Strateegiline koostöö noortevaldkonnas

Esitatud taotlusi kokku	19
sh strateegilise koostöö projekte	10
sh rahvusvahelisi noortealgatusi	9
Toetatud projekte kokku	9 (47%)
sh strateegilise koostöö projekte	4

sh rahvusvahelisi noortealgatusi	5
Eraldatud toetussumma eurodes	540 991 €

Võrreldes eelmise aastaga on esitatud taotluste koguarv antud võtmetegevuses langenud, mis tuleneb eeskätt strateegilise koostöö projektitaotluste arvu vähenemisest. Mõjusaks põhjuseks on hiljuti toimunud haldusreform, mille tulemusena potentsiaalsetel taotlejatel on keeruline võtta ette või olla kaasatud pikaajalisse koostööprojekti, kuna töökorraldus kohalikul tasandil on muutumas ja töökorralduse osas valitseb suur ebakindlus. Positiivse tendentsina tasub välja tuua, et noortealgatuste arv on oluliselt tõusnud. Aastal 2016 esitati 4 noortealgatuse projektitaotlust ning aastal 2017 see arv kasvas 10 taotluseni. 47% esitatud taotlustest said rahastuse. 2017 toetati viit noortelagatusprojekti. Antud tulemus näitab, et noorte huvi on kasvanud, samas jätkuvalt tasub pöörata tähelepanu nii taotlejate huvi kui ka taotluste kvaliteedi kasvatamisele. Esitatud taotluste keskmine punktiskoor on 65, mis on võrreldes eelmise aastaga tõusnud, küll aga mitte oluliselt. Suurimaks väljakutseks KA2 strateegiliste koostööprojektide puhul on see, et taotlejad ei ole piisavalt analüüsinud vajadusi projekti elluviimiseks. Noortealgatuste puhul on väljakutseks ühiskondliku dimensiooni ja jätkusuutlikkuse ebapiisav läbimõeldus. Valdakondadevahelise strateegilise koostöö taotlusi esitati kokku 5 ja nende projektide puhul on lisaks noortevaldkonnale arvestatud ettevõtluse ja hariduse valdkonna huvidega.

Peamised taotlejad on mittetulundusühingud (67%), harvemini informaalised noortegrupid (22%) ja ülikoolid (11%). Noortegruppide arv antud tegevustüübis on jätkuvalt madal ning võib järeldada, et taotlemise ja projekti elluviimise protsess selles tegevustüübis on noortegruppide jaoks liiga keeruline ja seetõttu eelistatakse taotlusi esitada juriidiliste isikute kaudu. Ettevõtteid kaasati partnerina 19% taotluste puhul. Taotlusi esitati kõige rohkem Harjumaalt (26%), seejärel Ida-Virumaalt (21%), Tartumaalt (16%). Aastal 2017 on taotluste geograafiline jaotus võrreldes eelmise aastaga ühtlasem, sest taotlusi on esitatud ka Jõgevamaalt, Võrumaalt, Lääne-Virumaalt, Valgamaalt ja Viljandimaalt.

Lisaks tavapärastele toetus- ja koolitustegevustele, mis on suunatud taotlejatele ja projekti elluviijatele (sh nõustamine, eeltähtaeg, Ideest projektini koolitused, Check up jne), on SANA kaasatud rahvusvahelisse strateegilisse partnerlusprojekti "Europe Goes Local", mida viiakse ellu koostöös teiste agentuuridega. Tegemist on 3 aastase arenguprogrammiga, mille eesmärgiks on noorsootöö kvaliteedi tõstmine kohalikul tasandil. Eesti agentuur on võtnud eraldi eesmärgiks rahvusvahelise noorsootöö edendamise. Tänapäevaks on rahvusvahelisel tasandil toimunud konverents noorsootöö spetsialistidele osalevatest riikidest. Kohalikul tasandil on toimunud kaks kohtumist: konverentsiks ettevalmistav kohtumine ja kohalik seminar. Tegevustega jätkatakse 2018. aastal.

1.5 Noorte osalusprojektid

Esitatud taotlusi kokku	9
sh kohalikud osalusprojektid	6
sh rahvusvahelised osalusprojektid	3
Toetatud projekte kokku	5 (56%)
Eraldatud toetussumma	119 366 €
Vähemate võimalustega osalejaid toetatud projektides	161

Aastal 2017 laekus kokku 9 noorte osaluse projekti, millest toetati 5 projekti (56%). Esitatud taotlustest 3 (33%) olid rahvusvahelised projektid, 6 (67%) aga kohalikud osalusprojektid. See tulemus peegeldab varasemate aastate tendentsi, et kohaliku tasandi osalusprojektide vastu on suurem huvi, mis kinnitab ka vajadust kohalike projektide toetamise järele. Kuna kolm viiest toetatud projektist olid rahvusvahelised ja seega suurema eelarvega, ei olnud võimalik kõiki kvaliteetseid projekte toetada. Tihedama, kuid mõõduka konkurentsi tekitamiseks peab edaspidi püüdlema taotluste arvu kasvatamise poole. Taotluste kvaliteedi toetamiseks tuleb aga pöörata tähelepanu projektides aset leidva noorte ja otsustajate vahelise dialoogi kvaliteedi toetamisele. Lisaks sellele tuleb kindlasti tegeleda ka taotlejate ringi laiendamisega.

Peamised taotlejad on mittetulundusühingud (89%). Taotlejate ringis on nüüd ka noortekogud, mis näitab, et noortekogud saavad kasutada Erasmus+ programmi võimalusi enda tegevuseesmärkide elluviimiseks. Geograafiline jaotus näitab, et enamik KA3 taotlejaid tegutseb Harjumaal (44%) ja Tartumaal (33%), kuid taotlusi on tulnud ka Järvamaalt ja Ida-Virumaalt. Kokku plaanitakse 2017. aastal rahastatud projektidesse kaasata 597 noort, neist 27% on vähemate võimalustega osalejad.

Lisaks tavapärasele toetus- ja koolitustegevustele, mis on suunatud taotlejatele ja projekti elluviijatele (sh nõustamine, eeltähtaeg, Ideest Projektini koolitused, Check up jne), tuleb planeerida aastaks 2018 lisategevusi, mis on suunatud projektitaotluste arvu suurendamisele. Näiteks luua tihedam koostöö ENL'iga ning tutvustada Erasmus+ programmi võimalusi noorte osaluskoegade liikmetele. 2018. aasta kevadel ongi tulemas noorteprojektide labor koostöös ENL'iga, mille eesmärgiks on aidata noortel oma projekteid arendada ning pakkuda nende realiseerimiseks erinevaid toetusvõimalusi.

1.6 Erasmus+ agentuuride rahvusvahelised koolitustegevused noortevaldkonnas

Noortevaldkonna rahvusvahelistumine on SANA prioriteediks. Rahvusvahelised koolitused pakuvad head võimalust tutvuda teiste riikide noorsootöö praktikatega, luua kontakte, arendada ühiseid projekteid. 2017 jooksul korraldas SANA kokku **4 rahvusvahelist koolitustegevust Eestis**, millel osales kokku 227 inimest (sh 38 Eestist ja 189 välisriikidest). Sama perioodi jooksul saadeti **48 erinevale väliskoolitusele kokku 133 Eesti noortevaldkonna esindajat**. (2016. aastal osales 130 Eestist pärit osalejat 51 erineval väliskoolitusel). Huvi rahvusvaheliste täiendkoolituste vastu on jätkuvalt suur. Kandideerinute hulk on tavaliselt 2-5 soovijat kohale. Valiku tegemisel hinnatakse motivatsiooni ja kandidaadi sobivust konkreetsele koolitusele, SANA peab oluliseks osalejate ringi järjepidevat laiendamist, et aina rohkem Eesti noorsootöötajaid kogeks koosõppimist rahvusvahelises grupis. Nii muutuvad nad ise üha julgemaks ning oskavad paremini näha ning rakendada programmi Erasmus+: Euroopa Noored võimalusi noorsootöö elluviimise tööriistana.

TOIMUMISAEG	KOOLITUSTEGEVUSE NIMI	Eesti osalejad	Välisosalejad
20.-25.03.2017	Newcomers in EVS	5	15
04.-10.06.2017	TC From Passive to Active: New Forms & Approaches to Youth Participation!	10	15
03.-05.07.2017	European Voluntary Service (EVS) Future Search Conference	17	134
04.-09.12.2017	TCA strateegilise koostööprogramm SPI koolitus "Networks for Equality"	6	25
	Osalejaid kokku	38	189

Kõige suuremaks ja strateegiliselt olulisemaks rahvusvaheliseks sündmuseks 2017.a oli **Euroopa vabatahtliku teenistuse tulevikukonverents**, mille korraldas SA Archimedese noorteagentuur koostöös Saksamaa, Austria ja Prantsusmaa Erasmus+ noorteagentuuridega. Konverents toimus Eesti EL nõukogu eesistumise ametliku programmi raames ning tõi Tallinnasse kokku üle 150 vabatahtliku töö spetsialisti, vabatahtliku ja valdkondliku otsustaja. Delegatsioone osales 30 riigist, lisaks Euroopa Liidu liikmesriikidele ka Euroopa Majanduspiirkonna, naabrus- ja partnerriikidest. Kaugeimad külalised olid kohal Jordaaniast ja Marokost.

Konverentsil astusid kõnelejatena üles haridus- ja teadusminister Mailis Reps, Tallinn Music Weeki korraldaja Helen Sildna, majandusekspert ja rahvusvahelise spordivabatahtlike liikumise SCULT juht Ott Pärna, maailma

skaudiorganisatsiooni WOSM esindaja Martin Meyer, Euroopa Noortefoorumi juhtkonna esindajana Andrea Casamenti ning Londonis elav futuroloog ja kunstnik Adah Parris.

Arutelude käigus mõtestati vabatahtliku tegevuse mõju ühiskonnale, aga eelkõige arutleti selle üle, kuidas reformida teenistust selliselt, et see oleks varasemast veelgi kättesaadavam kõigile noortele ja täidaks oma rolli Euroopa väärtuste hoidja ja ühiskonna ühtsuse kasvatajana. Konverentsi tulemused: <http://noored.ee/uudised/vabatahtliku-teenistuse-jatkumine-on-euroopale-eluliselt-vajalik/>

1.7 SOTSIAALNE KAASATUS ERASMUS + PROGRAMMIS

SANA viib alates 2015 aastast ühe eestvedajana koostöös 15 Erasmus+: Euroopa Noored agentuuriga ellu sotsiaalse kaasatuse strateegilist partnerlusprojekti (SPI). SPI eesmärk on kaasata programmi enam kaasava noorsootööga tegelevaid organisatsioone ja tõsta selle kaudu erivajaduste ja vähemate võimalustega noorte osalust programmis Erasmus +. 2017. aastal keskendus SANA kahele suunale:

1. Vähemate võimalustega piirkondadest noorte ja organisatsioonide kaasamine, kus osales lisaks Eestile ka Rumeenia, Sloveenia, Portugali ja Belgia FR agentuurid
2. Puudest ja terviseprobleemidest tingitud erivajadustega noorte ja noortega töötavate organisatsioonide kaasamine, kus lisaks Eestile osalevad ka FR, SI, BE-FR, DE, RO, IS, LV, HU, PT agentuurid.

Alates 2015. aastast on agentuuride koostöötegevuste kaudu jõutud 1931 uue organisatsioonini. 508 (26%) nendest organisatsioonidest on vastanud kutsele ja tundnud uute võimaluste vastu huvi. Kokku on riiklike agentuuride teavitus- ja nõustamistegevustes osalenud 534 noortega töötavat inimest ja 148 inimest on võtnud osa rahvusvahelistest koolitustegevustest. Tagasiside näitab, et nii riigisisised kui ka rahvusvahelised koolitustegevused, mis selle partnerluse raames on ellu viidud, tõstavad nii teadlikkust Erasmus + programmist kui ka motivatsiooni viia ellu rahvusvahelisi projekte. Kokku on eri riikide organisatsioonid esitanud 27 kaasatusprojekti, mis annab ligi 350 noorele võimaluse saada osa rahvusvahelisest koostööst ja õpirändest. SANA korraldas 2017. aasta augustis Tallinnas Erasmus+ noortevaldkonna agentuuride kohtumise ja detsembris puudest ja terviseprobleemidest tingitud noorte kaasamisele suunatud koolituse "Networks for equity". SANA on kaasanud riiklike tegevuste raames 76 inimest ja pakkunud rahvusvahelistes tegevustes osalemise võimalust 29 inimesele. Eestis on Erasmus+ noortevaldkonnas toetatud projektides sotsiaalse kaasatuse osakaal suhteliselt kõrge. 2017. aastal toetatud projektides osalevatest noortest 26,2% on vähemate võimalustega.

1.8 OSALEMINE ERASMUS+ NOORTEVALDKONNA RAY UURINGUTEVÕRGUSTIKU TEGEVUSES

2017. aastal tegeleti Erasmus+ noortevaldkonna RAY rahvusvaheliste uuringute võrgustikus kolme uuringuprojekti elluviimise ning tulemuste levitamisega:

Erasmus+: Euroopa Noored monitooringu-uuring <http://www.researchyouth.eu/ray-monitoring>

2017 aastal avaldati 2015 ja 2016 kogutud andmete raport, mille online küsitlusega jõuti üleeuroopaliselt 16 373 noore ja 2 951 noorsootöötajani. Antud monitooringu-uuringus osales 29 RAY võrgustikku kuuluvat riiki.

Uuring Erasmus+: Euroopa Noored noortevaldkonna projektide mõju noorte osalusele (osalusharjumuse ja -aktiivsuse kujunemisele ning arengule)

Toimusid uuringutegevused sh uuringu töörühma koosolekud, millest võtsid osa ka Eesti esindajad Airi Alina Allaste ning Marti Taru. Uuringutulemusi tutvustatakse rahvusvahelisel konverentsil, mis toimub 23.-24.05.2018 Strasbourgis.

Uuring Erasmus+: Euroopa Noored koolitustegevuste- ja projektide mõju noorsootöötajate ja noortevaldkonna asutuste ja organisatsioonide arengule

Toimused uuringutegevused sh uuringu tööühma koosolekud, millest võtsid osa ka Eesti esindajad Marti Taru ning Reet Kost. Uuringu esimese 2 etapi tulemused on avaldatud: <http://noored.ee/uudised/exploring-erasmus-youth-in-action-the-impact-of-the-programme-on-youth-workers-competences/>

RAY võrgustiku tegevuste (seminarid, konverentsid,jms) ja uuringute raportid on kättesaadavad nii noored.ee <http://noored.ee/opimaterjalid/uuringud/> kui ka RAY võrgustiku kodulehel. RAY uuringute andmeid võeti aluseks või kajastati 2017. aasta jooksul järgmistes Eestis ilmunud väljaannetes: Noorteseire aastaraamat 2016: "Mitte- ja informaalne õppimine"; MIHUS Nr 22 "Ettevõtlikkus ja vabatahtlik tegevus" ja MIHUS Nr 23 "Noorte osalus ja kaasamine ühiskonnas"; Foresight Paper for Transnational Volunteering in Europe for young people, mis pakkus lähtekoha Eesti EL eesistumise raames Tallinnas toimunud rahvusvahelisele "Euroopa vabatahtliku teenistuse tuleviku konverentsile" (3.-5.07.2017).

2017. aastal leidsid RAY rahvusvahelises võrgustikus aset järgmised sündmused: 24.-25.04.2017 toimus Viinis RAY Triangular Summit "Youth Work and Youth Policy in a European Context beyond 2020. Research Evidence for Policy and Practice", mille eesmärgiks oli uuringutest saadud teadmiste viimine otsustajate ja praktikuteni, nendega tulemusi arutada ja edasise praktika ning poliitika osas ettepanekuid teha. Osales kokku üle 100 uurija, noorsootöötaja, Erasmus+ agentuuri esindaja ning otsustaja. Ühenduses sümpoosiooniga toimus 26.04. RAY võrgustikukohtumine ning RAY CAP uuringurühma kohtumine. Summiti tulemuste kohta leiab rohkem infot siit: <http://www.researchyouth.eu/ray-triangular-summit-2017>

SANA tegeleb programmi Erasmus+ noortevaldkonna uuringutulemuste aktiivse levitamise läbi oma info- ja koolitustegevuste nii programmikogemusega kuid ka kogemusteta tegijate (noored, noorsootöötajad, koolitajad, KOV otsustajad) suunal.

II. ESF tegevuse "Noorsootöötajate koolituste arendamine" 2015-2018 koolitustegevused ja koolitusvaldkonna arendustegevused

Euroopa Sostiaalfondi tegevuse raames viidi 2017. aastal kokku ellu 13 arenguprogrammi, milles osales 291 noortega tegelevat spetsialist. Osalejatest 123 oli seotud huvitegevusega (huvikoolide töötajad ja kooli huvijuhid). Lisaks pöörati arenguprogrammides tähelepanu ka juhtimisoksute arendamisele, sotsiaalse kaasatuse teemadele ja lõimitud noortepoliitika arendamisele. 2017. aastal toimus lõimitud noortepoliitika arengut ja elluviimist toetava ministeeriumide ametnikele suunatud koostöökohtumine, milles osales 14. eri ministeeriumide ametnikku.

Samuti viidi ellu 13 temaatilist koolitust, milles osales 869 õppijat. Olulise teemana tutvustati noorsootöötajatele paralleelseselt Eesti EL eesistumisega ka nutika noorsootöö põhialuseid. Toimepiirkondadele suunatud koolitustegevustes osales 209 õppijat. SANA viis ellu KOV koostöögruppide arenguprogramme I ja II etapis. II etapi arenguprogramm toimus september 2016 - märts 2017. Arenguprogrammi eesmärgiks oli omavalitsuste olukorda põhjalikult tundma õppida, leida valdkonna kitsaskohad ja arenguvajadused, koostada arengustrateegia ja jõuda koostöögrupi tegevuskavani. II etapis osalenud omavalitsused leib [siit](#). Ühe positiivse tulemusena koostöögruppide arenguprogrammidest võib välja tuua Tallinna. Arenguprogrammi tulemusena sõlmisid Eesti Noorsootöö Keskus ja Tallinna Spordi- ja Noorsooamet lepingu, millega eraldatakse noorte sotsiaalse tõrjutuse ennetamiseks Tallinnas 880 105 eurot. Täiendava rahastuse eesmärk on laiendada noorsootöös osalemise võimalusi ja suurendada noorte kaasatust noorsootöösse (enam kui 37 600 Lasnamäe, Mustamäe ja Põhja-Tallinna noort). Kõik osalenud tegevusgrupid jõudsid tegevuskavadeni, mis esitati toetuse saamiseks Eesti Noorsootöö Keskusele.

Kokku viidi aasta jooksul ellu koolitusi, milles osales 1398 noorsootöötajat, mis moodustab kogu Eesti noorsootöötajaskonnast ca 23 %.

2017. aastaks on saavutatud 2018. aasta lõpuks seatud indikaator koolitustegevuses osalejate kohta. Kokku on viimase kolme aasta jooksul koolitustel osalenud 2844 noortega töötavat spetsialisti (indikaator 2800). 2017.a valminud Eesti noorsootöötajate koolitusvajaduse uuring näitab, et vajadus riigitasandi sekkumiseks täienduskoolituse võimaluste pakkumise kaudu on kestev seoses vähese erialase ettevalmistusega noorsootöötajate osakaaluga, kaadri volavusega ning KOV reformi mõjudega noorsootöö struktuurile ja töötajaskonnale arvestades, et paljud omavalitsused on jätkuvalt või uues koosluses madala noorsootöö

korralduse võimekusega. Uuring kinnitab, et noorsootöö valdkonna kvaliteedi arendamisel omavad jätkuvalt võtmerolli erinevad teavitus- ja koolitustegevused, laiemalt nii kogu ühiskonda kui kitsamalt noorsootöötajate tööandjaid, noorsootöötajaid ja nende konkreetseid arenguvajadusi silmas pidades. Koolitusi korraldades soovitatakse keskenduda senisest enam konkreetsele sihtrühmale ja nende vajadustele. Nt noorsootöö eriharidust mitte omavad vajavad noorsootöö aluste alaseid teadmisi (sh noorte arengust; võimalusel arvestada sihtrühma haridusliku taustaga – noorsootööga seonduv või mitteseonduv haridus), huvikoolide õpetajad, koolide huvijuhid ja ringijuhid vajavad noorsootöö olulisuse selgitamist nende töövaldkonna näitel, juhina töötavad noorsootöötajad vajavad enam spetsiifilisemaid juhtimisalaseid või edasijõudnute koolitusi.

ESF tegevuse raames 2017. aastal aset leidnud koolitustele mõeldes võib tuua häid näiteid igast põhikategooriast:

Pikaajalised arenguprogrammid

Tugila - Koolituse keskmes olid järgmised fookused: a) NEET noorte kaasamine, b) NEET noorte juhendamine, c) mina noorte toetajana/muutuste loojana, d) mina kaasajana/võrgustiku liikmena. Kui küsida, milline on olnud suurim õnnestumine NEET noorte juhendamisel, siis osalejate tagasisidest tulid esile mitmed väga konkreetset "lühilood", mille tulemusena on jõutud noore jaoks olulise sammuni, nt tööpraktikale asumine, välisvabatahtlikuna jätkamine. Edusammuks hinnatakse ka seda, kui osatakse kuulata, tähele panna või usalduslikku kontakti saavutada. Need pädevused on noorteni jõudmisel väga olulised.

Temaatilised koolitused

Nutikas noorsootöö - tegu oli valdkonnas uue koolitusega, mille käigus uuriti üheskoos, millised on noorsootöötaja digivajadused ja -oskused, otsiti digilahendusi igapäevastele väljakutsetele ning püüti mõista, mida noored ootavad ja vajavad digimaailmas. Seejuures leiti ka viise, kuidas üheskoos noortega digivahendeid kasutada ning toetati seeläbi turvalist digimaailmas toimetamist. Osalejate tagasisidele toetudes õpiti väga mitmekesiseid vahendeid ja keskkondi oma töö hõlbustamiseks: PollEverywhere, Mentimeter, Yammer, Zlack ja CloudWok, Bit.ly, Trello, Slack, Padlet ja palju teisi.

Koolitus „Ekspressretk õppimismaastikul noorsootöös“ ehk kuidas noorsootöös õpitud mõtestada. Koolitusele seatud eesmärk oli arendada noorsootöötaja pädevusi märkamaks ja teadlikumalt planeerimaks õppimisvõimalusi noorsootöös. Täidetud sai ka lisaeesmärgina osalejate parem teadlikkus endast kui õppijast ja ennastjuhtiva õppija kujunemise toetamine. Osalejate tööalane taust oli piisavalt ühtlane ning toetas teema käsitlemist, samas kuna osalejad tegutsevad noorsootöö erinevates valdkondades (laagrist huvikoolini), siis rikastas mitmekesine praktika teema käsitlust. Koolituse alguses sõnastasid osalejad enda jaoks fookusküsimused, milles peamiselt jäid kõlama vajadus leida noort motiveeriv lähenemine; noorte üldine kaasamine; mitmekesiste, motiveerivate, tänapäevaste meetodite valik ja kasutamine. Koolituse edukuses mängis kindlasti rolli valitud teemade ja meetodite tasakaal – nii teoreetiliste käsitluste kui praktiliste ülesannete omavaheline seotus ja ülesehituse loogika, kus osalejatel oli nõ kaks praktikavõimalust, I mooduli teisel päeval nõ mikroõppena ning kahe mooduli vahelisel ajal enda töökontekstist, sihtgrupist ja valitud fookusest lähtuvalt.

Koolitussüsteemi arengu ja kvaliteedi toetamine

Koolitajate koolitus - tegu oli esmakordse sedavõrd mahuka koolitusega, mis panustas noorsootöötajate koolituste kvaliteeti. Koolituse tulemusena jõuti algselt sõnastatud väljunditeni, kuid osalejate kõrge motivatsioon, enesejuhitavus ja hästi toimiv grupp võimaldas seatud ootusi ja väljundeid ületada. Nii võib õppijate aspektist olulise tulemusena välja tuua reflekteeritud kogemuse iseendast kui täiskasvanud õppijast; reflekteeritud arusaama täiskasvanukoolitaja rollist ja kompetentsidest ning iseenda tugevustest ja arenguvajadustest täiskasvanute koolitajana; valmisoleku kavandada, viia läbi, hinnata ja arendada õppetööd lähtudes täiskasvanute koolitamise teooriast ja parimatest praktikatest.

2017. aastal ilmus 3 **MIHUS ajakirjanumbrit** teemal "Noorte elu" (nr 20), "Noorte osalus ja kaasamine ühiskonnas" (nr 21) ja "Ettevõtlikkus ja vabatahtlik tegevus" (nr 22). Ajakiri on kättesaadav nii paber kandjal (tiraaz 2150 nr 22 ja 2300 nr 21) kui veebis. Kokku on MIHUS veebiväljaandel aastas 1830 lugemist. Posti teel jõuab ajakiri igakordselt ligi 1900 inimeseni, ülejäänud ajakirjad jagatakse laiali koolituste ja teavitustegevuste raames. Alates 2017. aasta lõpust on ka ajakirja veebiversioon kasutajasõbralikum: <http://mitteformaalne.ee/opimaterjalid/mihus>. Ajakirja vastu huvi tekitamiseks ja teemadega laiema sihtgrupini jõudmiseks ilmus 5 videolugu. Ajakirja MIHUS 23 number, teemal "Noorsootöö tulevik", jõuab lugejateni 2018. aasta alguses.

Veebilehte **mitteformaalne.ee** täiendati aasta jooksul aja- ja asjakohase info ning õppematerjalidega, mis toetab noorsootöötajaid ja noortevaldkonnas tegutsevaid koolitajaid nende töös. Noorteagentuuri hallatav veeb mitteformaalne.ee ja Facebooki leht „Mitteformaalne õppimine“ vahendasid noorsootöötajatele mõeldud rahvusvahelisi pakkumisi vastavalt 10 597 külastajale ja 2 088 jälgijale. Liidestati mitteformaalne.ee veeb ja HITSA täienduskoolituse infosüsteem.

“Noorsootöötajate koolitusvajaduste uuring”, mille eesmärgiks oli saada ülevaade noorsootöötajate pädevusest ja enesearendamisest ning selgitada välja noorsootöötajate koolitusvajadus, valmis koostöös Balti Uuringute Instituudiga. Uuringus osales 438 noorsootöötajat ja juhti. Uuring toob välja noorsootöötajate koolitustega seotud väljakutsed, annab lähtekohti erinevate arendustegevuste planeerimiseks ning suunised kõige silmapaistvamate väljakutsetega tegelemiseks. Kokkuvõtvalt näitas uuring, et noorsootöö Eestis seisab silmitsi mitmete nii fundamentaalsete kui ka arusaamadest ja koolitusvajadustest tulenevate väljakutsetega. Eesti noorsootöötajad on küll kõrgelt motiveeritud ja haritud, kuid neil puudub sageli noorsootöö eriharidus. See mõjutab arusaama oma rollist ja suhtumist täidetavatesse ülesannetesse ja noorsootöösse. Olgugi, et uuring kajastas mitmeid noorsootöö väljakutseid, on valdkonna arendamise ja koolitustegevusega seonduvalt esmaolulisteks enesehindamist, enesetäiendamise kättesaadavust ja koolituste kvaliteeti puudutavad küsimused, kus esineb veel olulist arenguruumi, mis omakorda sõltub noorsootöoga seotud erinevate osapoolte (riik, KOV, koolitajad, tööandjad, noorsootöötajad, meedia) efektiivsest koostööst. Käesolev uuring kinnitab, et noorsootöö valdkonna kvaliteedi arendamisel omavad jätkuvalt võtmerolli erinevad teavitus- ja koolitustegevused, laiemalt nii kogu ühiskonda kui kitsamalt noorsootöötajate tööandjaid, noorsootöötajaid ja nende konkreetseid arenguvajadusi silmas pidades. Oluline on tõsta noorsootöötaja kutse väärtust noorsootöös ning muuta see väärtuslikuks tööriistaks noorsootöötajate tööandjate ja nende endi käes oma pädevuste lahtimõtestamisel, oma töös rakendamisel ning enesearendamisel.

III. Õppematerjalide arendamine

SANA eestvedamisel valmisid 2017. aastal järgmised õppe- ja teavitusematerjalid noorsootöötajatele:

1. **“Järjehoidjad - internetis toimuva vaenu õhutamise tõkestamine inimõiguste hariduse kaudu”**, mis on leitav [SANA kodulehelt](#). Euroopa Nõukogu poolt välja antud käsiraamatu tõlget eesti keelde korraldas SA Archimedese noorteagentuur Hoolivate väärtuste tegevuskava raames koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Eesti Noorsootöö Keskusega.
2. **Euroopa vabatahtliku teenistuse vabatahtlike köögi- ja kultuurilugusid tutvustav raamat “Kultuur purki”** raamatud saab sirvida [siin](#).
3. **“Noorsootöö võimalused noorte ettevõtlikkuse toetamisel”** (Liisa Martma, Aune Lillemets Marti Taru, Reet Kost). Käsiraamat valmis 2016. aastal läbi viidud analüüsi “Noorsootöö võimalused noorte ettevõtlikkuse toetamisel” tulemusel. Analüüsi eesmärk oli luua ettevõtlikkuse paremaks mõistmiseks ja selle avaldumise ning toetamise võimaluste kohta noorsootöö kontekstis senisest selgem arusaam. Käsiraamatu saab alla laadida mitteformaalne.ee veebist.
4. Noorsootöötajateni ja koolitajateni jõudsid ka rahvusvaheliselt tunnustatud noorsootöö ekspert John Bamberi koostatud väärtuslikud **noorsootöö teoreetilisi lähtekohti tutvustavad tõlkeraadatud „Noorsootöö ideed rakendatuna teoorias“** ([eesti](#) ja [vene](#) keeles) ja **„Noorsootöö ideed rakendatuna praktikas“** ([eesti](#) ja [vene](#) keeles).

5. Tõlkena valmis käsiraamat „[Valmistu vahetuseks!](#)“, mis on mõeldud noortele ja noortega töötavatele inimestele, kes soovivad Erasmus+ programmi raames noortevahetuse projekti ellu viia. Käsiraamat käsitleb projekti iga etapi (ettevalmistus, elluviimine ja järeltegevused) põhilisi kvaliteedi aspekte ning on suureks abiks nii taotluse koostamisel kui ka projekti elluviimisel.

IV. Programm “Hooliv klass”

2017. aasta märtsist kuulub programm “Hooliv klass” Eesti kiusamisvaba haridustee kontseptsiooni (KVHT) elluviijate võrgustikku. Kevadel kui uue toetuse saamine ei olnud veel kindel ning ENTK toetus programmile oli oluliselt väiksem kui eelnevatel aastatel, otsisime programmi koole, kehtestades programmile osalustasu. See muutis enamike koolide osalemise võimatuks. Oma sooviavalduse programmis osaleda esitas 20 kooli, kelle seast vaid 3 said omaosalusega panustada. Eelöeldust tulenevalt korraldasime hilissuvel täiendava konkursi ning valisime koolid välja laiema ringi koolide seast, kuna selleks ajaks oli selgunud ka HTM toetus programmile.

Kokku kandideeris kevadel ja hilissuvel programmi osalema 70 kooli. 2017. aasta sügisel liitus programmiga **Hooliv klass 10 kooli: Randvere kool, Pärnu Mai kool, Are kool, Kohila Gümnaasium, Toila Gümnaasium, Lagedi kool, Viljandi Paalalinna kool, Tallinna 21. Keskkool, Alatskivi keskkool ja Tallinna Kunstigümnaasium. Kokku õpib nende koolide 6-7. klassides 211 õpilast.**

Suvel toimus ESF tegevuse “Noorsootöötajate koolituste arendamine” raames programmi „Hooliv klass“ noortekoolituste läbiviijate koolitus noorsootöötajatele, mille läbis 8 noorsootöötajat. Kõigil tekkis selle koolituse kaudu võimalus õpitud noortekoolituste raames rakendada.

Programmi edasilükkumise tõttu muutus ka koolitusprogramm. Koolitusprogrammi analüüsiks toimus 9. augustil Hooliva klassi koolitajate kohtumine, kus osalesid kõik 2017. aasta koolitajad: Hele Riit (juhtivkoolitaja), Siim Värvi, Pille Kriisa, Pille Murrik ja Umberto Dorus Geerts.

Programm avati ühepäevase avaseminariga 11.09, kus osalesid kõikidest koolidest 1-3 liikmelised meeskonnad. Kokku 28 inimest. Ühise tugimeeskondade koolituse asemel toimusid koolitused 1-2 kooli tugimeeskondadele koolis kohapeal. 2017. aasta jooksul toimus 6 tugimeeskondade koolitust 9-le koolile. Ühe kooli koolitus lükkus uude aastasse nende enda soovil. Kokku osales tugimeeskondade koolitustel 110 inimest.

Mentorlust pakkusid sel aastal taaskord koolitajad ise, kuna see annab võimaluse koolitajatel toetada protsessi, mis tugimeeskondade koolituse muutuse tõttu on koolidel sisuliselt ja ajalisel veidi erinev.

Noortekoolitused toimusid septembrist kuni novembri lõpuni (8 kahepäevast noortekoolitust Kloogaranna noortelaagris). Mõned koolitused lükkusid koolitajate ajanappuse ja/või haigestumise tõttu 2018. aastasse. Kokku **osales 2017. aastal noortekoolitustel 162 noort ja tugimeeskondade liiget.**

2018. aastal valmib Hooliva klassi programmi käsiraamat, millega seoses viiakse läbi ka 2014-2017 programmi tulemuste ja mõjude hindamine.

2017. aasta lõpuks on programmis osalenud kokku 557 noort ja 213 tugimeeskondade liiget. Hooliva klassi programmis osalevaid koole 2014-2017 on võimalik vaadata [siit](#) kaardilt.

V. Programm “Noortekohtumised”

2015. aasta märtsist pilootprojektina käivitatud programm “Noortekohtumised” jätkas oma kolmandal tegevusaastal eesmärgiga **toetada Eestis elavate 11-16-aastaste erineva emakeelega noorte siseriiklikke koostööprojekte suurendades seeläbi teineteisemõistmist, koostööd ja noorte arengut.**

Olulise muudatusena tõsteti 2017 tegevusaastal projekti päeva toetussummat inimese kohta 23 eurole ja laiendati rahastust ka ühele noortejuhile grupi kohta.

2017. aastal korraldati kaks programmi taotlusvoor – taotlused esitati 3. aprilliks ja 1. novembriks. Kahe tähtaja kohta saabus Noorteagentuurile kokku 52 projektitaotlust 95 noortekohtumiseks 1974 noorele, kogusummas 242 743 Eurot. Kokku toetati 2017. aastal **44 projekti**, mille raames viiakse ellu kokku **72 noortekohtumist**, milles

osaleb kokku 1539 noort (toetussumma kokku 194 857 eurot). Keskmine noortekohtumise pikkus oli (koos reispäevadega) 5 päeva ning valdav enamus projekte teostati kahe partneri koostöös.

2017. aastaks eraldatud toetussummast (205 000 eurot) jagati toetussummadena välja 95%, taotlejatele, kes suutsid tagada noorteagentuuri poolt eeldatava projektide kvaliteedi. Projektide kvaliteeti toetavate tegevustena jätkati noortele suunatud 45-tunnise **projektijuhtimise koolitusega Idee45**, ning noorteuhtidele suunatud **Noortekohtumiste kvaliteediseminaridega**. Lisaks on alates pilootprojekti käivitamisest toimunud eeltaotlustähtaegade süsteem, kus Noortekohtumiste projektinõustajad toetavad taotlejaid kvaliteetsemate projektitaotluste kirjutamisel (kaheks eeltaotlustähtajaks esitati ja nõustati 38 eeltaotlust). 2017. aasta kevadel ja sügisel toimunud kahest Idee45 koolitusest võttis osa vastavalt 77 ja 89 inimest ning kevadel ja talvel toimunud neljast kvaliteedikoolitusest kokku 71 osalejat. Koos kvaliteeti toetavate koolitustega oli Noortekohtumiste 2017 aasta tegevustesse kaasatud 1706 noort, mis täitis 2017 aastale seatud eesmärgi, mille kohaselt oli eesmärk kaasata 1700 noort. Kuigi teavitustegevustega tegeleti võrreldes varasemate aastatega aktiivsemalt (toimus enam infoüritusi ja teostati laiemat meediakajastust), annab 2016 võrreldes mõnevõrra väiksem projektitaotluste arv märku, et projekti uudsuselga kaasnev inerts ei ole enesestmõistetav ja uute taotlejate leidmise tuleb varaemast rohkem energiat panustada. Taotlejate seas jagunesid uued ja korduvtaotlejad enam-vähem võrdselt, sealhulgas oli korduvtaotlejaid 54% ja uusi taotlejaid 46%. Samas olid uutest taotlejatest umbes pooled need, kes varasemalt olid kaasatud partneri rollis ning mitmed korduvalt taotlejad esitasid taotluse täiesti uue meeskonnaga. Noorte vanuseline jaotus projektides on pigem lai, ulatudes peamiselt 13-17 aastani. Kuigi alates 2016. aastast laiendati taotlemise võimalust ka gümnaasiuminoortele, ei ole näha tendentsi projektide esitamiseks ainult gümnaasiuminoorte ühistegevusteks. Pigem võimaldab põhikooli vanusepiirangu laiendamine gümnaasiumile noori paindlikumalt kaasata, eksklusiivselt gümnaasiuminoortele suunatud projekte toetati 2017 44't vaid üks.

Olgugi, et Noortekohtumiste toimumise geograafiline jaotus oli võrreldes eelneva aastaga sarnane selle poolest, et peamised projektide toimumise regioonid jäid samaks, oli osakaal taas varasemast erinev. Jätkuvalt suurim noortekohtumiste arv (ligi 28%) on läbi viidud **Ida- või Lääne-Virumaal (26), Tallinna ja Harjumaa osakaal on vähenenud** (umbes 17% kohtumistest), **Lõuna-Eesti** (Tartu-, Võru, Valga ja Põlvamaa) **projektid on kahanenud veelgi - 11%'ni ja umbes 16% projektidest on toimunud kõigis ülejäänud maakondades**, 2017 aasta prioriteetsetest maakondadest (Pärnu, Rapla, Järva- Viljandi-, Lääne-Viru ja Jõgevamaalt) on pärit 14 erinevat projektitegijat ja partnerit, peamiselt Pärnu-, Viljandi- ja Lääne-Virumaalt (Rapla- ja Järvamaalt ei õnnestunud leida ainsatki projektitegijat, olgugi, et mõlemas regioonis viidi läbi eraldi infoüritus. 2017. aasta projektid toimusid kokku 13 maakonnas, välja jäid Järvamaa ja Raplamaa. Olgugi, et Ida-Virumaa on jätkuvalt suurima projektide arvuga, on 2017. aastal piirkonna liidripositsioon võrreldes 2016. aastaga teiste piirkondadega võrdluses märksa tugevamalt tasandunud. **Kõiki noortekohtumiste toimumispaidu kõigi kolme aasta lõikes on võimalik vaadata virtuaalselt kaardilt <https://www.google.com/maps/d/u/0/edit?mid=zRoR7tFpbvdA.k-tYw2AvXdPY>**.

Taotlejate organisatsioonide profiil on noorteagentuuri jaoks jätkuvalt huvitav ning 2017 aasta jooksul ka muutunud. Avalike õiguslike organisatsioonide hulk on taotlejate organisatsioonide seas kõige kõrgem (43% kõigist projektitegijatest), samal ajal kui MTÜ-de osakaal on taotlejate organisatsioonide seas langenud 18%'ni ning informaalsete noortegruppide osakaal on tõusnud 36%'ni. Kooligruppide või koole esindavate õpilasgruppide osakaal on tõusnud **46%'ni toetuse saajatest**. Seega on üldhariduskoolid jätkuvalt Noortekohtumiste valdavamaks sihtgrupiks ning läbi Noortekohtumiste rahastusmeetme mitteformaalse õpikeskkonna rakendajad. Noortekeskusi on taotlejatest umbes neljandik, huvikoole 13% ning noorteühendusi 10%. Ka on Noortekohtumiste programmi uue sihtgrupina väljendanud huvi või esitanud projektitaotlusi mõned Eesti muuseumid.

Noortekohtumiste projektiteemad on sellised, mis noori endid kõnetavad ja on valitud noorte poolt. Seetõttu on paljud projektid seotud liikumise, spordi ja tervisliku eluviisiga ning toimetulekuga looduses, samuti tegeletakse palju erinevate kunstivormide ja eneseväljenduse teemaga. On ka lihtsalt keeleõppe projekte, mille eesmärk on läbi mitteformaalse tegevuse õppida ja harjutada eesti keelt.

Noortekohtumised pälvivad aasta jooksul kokku 7 üleriiklikku meediakajastust (sh 3 vene ja 4 eesti keeles ning 3 raadioeetris ja 4 trükimeedias: nende hulgas Postimees, EPL, Õpetajate Leht, Kuku raadio ja Raadio 4). Noored.ee blogi ilmus 19 projektikajastust, sh 15 eesti ja 4 vene keeles.

5. detsembril ilmus Noortekohtumiste piloot-aasta mõju-uuring, mille autorid on Marianna Makarova (Integratsiooni sihtasutuse ekspert ja TLÜ rahvussuhete doktorant) ning Noortekohtumiste projektijuht Triin Ulla. **Uurimusest selgus, et Noortekohtumised mängivad olulist rolli sidususe toetamisel Eestis, toetades eelkõige venekeelsete noorte eesti keeles suhtlemise julgust ning eestikeelsete noorte avatud ja sallivaid hoiakuid. Ka selgus uuringust vajadus tõhustada noorsootöötajate kutsealast teadlikkust, sh fookusena noorte kaasamise ning nende omaalgatuse ja initsiatiivi toetamise oskust.**

VI. Väärtusarenduse tegevuskava elluviimine noortevaldkonnas

2017. aastat võib väärtusarenduse tegevuskava elluviimist noortevaldkonnas pidada sisukaks ja sündmusterohkeks.

Hoolivate väärtuste baaskoolituse Tartus ja Narvas lõpetas 34 noorsootöötajat

Tegevuskava raames kavandati ja viidi ellu **2** noorsootöötajatele suunatud **Hoolivate väärtuste baaskoolitust** (eestikeelsele õppegrupile Tartus ja venekeelsele õppegrupile Narvas koostöös MTÜga Vitatiim). Koolitusgrupid täiendasid oma praktilisi oskusi ja teadmisi kultuurilisest mitmekesisusest, tõrjutud gruppidega töötamisest ning väärtuspõhisest noorsootööst.

Tartu koolitusprogramm sisaldas õppekäike sünagoogi ja islami palveruumidesse ning Stockholmi noortekeskusesse *Fryshuse*isse. Narva õppegrupp külastas Tallinnas Maailmahariduskeskust Mondo ning Eesti LGBT Ühingut, ning Tartus Johannes Mihkelsoni Keskust ning MTÜ Ethical Linksi kontorit. Mõlema grupi tagasisidest jäi kõlama, et koolitus tõstis teadlikkust osalejate endi väärtuspildist ning andis mõtteainet ühiskondlikult tuliste teemade lahti mõtestamiseks.

Meediateadlikkuse tõstmise noortele kulmineerus 67 442 vaatamise ja 45 osalejaga võrgupeoga Tartus

Koostöös Raketi ja Creatlyga viidi ellu "Olen objektiivne!" sotsiaalkampaania, mille keskmeks olid 3 populaarse juutuuberi videod, mis kogusid kokku 67 442 vaatamist ning meediakajastust.

Erasmus+ võtmetegevus 3 partnerlusprojekti "Teadlikud ja tegusad noored" (Aware & Active) raames toimus novembris Mänguöö ja võrgupidu Tartus, kust võttis osa 45 noort. Üheskoos mängiti ja analüüsiti arvutimängu "This War of Mine", toimus koolitus ja ideelabor.

Foorumist "Väärtusdilemmad noorsootöös" võttis osa 75 noortevaldkonna võtmetegijat

Mais 2017 korraldati koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi, Speaksmarti, Foorumteatri, Tartu Ülikooli Eetikakeskuse ja Lühifilmi Keskusega ShortEst interaktiivne foorum "Väärtusdilemmad noorsootöös", kus tutvustati esmakordselt eesti keelde tõlgitud käsiraamatut "Järjehoidjad". Koostöös Foorumteatriga toodi lavale teemakohane lavastus, samuti oli osalejatel võimalus Tartu Ülikooli Eetikakeskuse "Väärtuste avastajate" lauamängu baasil loodud lahendust nutiekraanidel katsetada.

SANA koordineerimisel käivitati rahvusvaheline partnerlusprojekt "Noored inimõiguste eest"

2017. aastal alustati aktiivselt Erasmus+ võtmetegevus 3 partnerlusprojekti "Noored inimõiguste eest" (Youth for Human Rights) ellu viimisega koostöös 7 Erasmus+ noorteagentuuriga üle Euroopa. Tegevused hõlmasid inimõiguste hariduse alaste materjalide, ressursside, tööriistade ja tegevuste kaardistamist partnerriikides ning Euroopas, niisamuti 18-liikmelise rahvusvahelise ekspertgrupi käivitamist, kelle ülesandeks oli välja töötada kontseptsioon ja raamistik projekti järgmistele põhitegevustele: rahvusvaheline koolitajate koolitus; riiklikud noorsootöötajate koolitused; rahvusvaheline Erasmus+ noorteagentuuride töötajate koolitus; inimõiguste hariduse lõimine noorsootöötajate formaalhariduses, ning ressursside ja materjalide kaardistamine ja analüüsimine eelpool nimetatud tegevuste ellu viimiseks.

VII. SANA avalikud suhted ja infotegevused

2017. aasta oli Eestis noortevaldkonnas sündmusterohke, mis kindlasti mõjutas ka SANA infotööd. Lisaks vahetult SANAGA seotud Erasmus+ 30 aastapäeva tähistamisele, aitas üldises plaanis kogu riigis noortevaldkonna teemasid üleval hoida ka Laste- ja noorte kultuuriaasta, aga samuti Eesti EL nõukogu eesistumisega seotud noortevaldkonna sündmused. SANA infotöö fookuses oli varasemast enam töö peavoolu meedia suunal.

7.1. TEAVITUSTEGEVUSED JA INFOÜRITUSED

Erasmus+: Euroopa Noored

2017. aastal tutvustati erinevaid rahvusvahelisi võimalusi 35 Eesti koolis ja erinevatel noorteüritustel. Noorteagentuuri esitlejad on viinud rahvusvahelised projektivõimalused ka suurematele maakondlikele infomessidele nagu „Orientiir” Narvas, „Vali Nutikalt” Valgas, „Lingid Tulevikku” Paines, Tudengimes Tartus, Läänemaa töömess Haapsalus ja Suvetegevuste mess Pärnus. Hinnanguliselt jõuti läbi messidel osalemise, infotundide ja esitluste 2415 nooreni. Lisaks osaleti koostöös Erasmus+ esitlejate ja EVT vabatahtlikega noorte infomessil „Teeviit”, kus osales hinnanguliselt üle 5300 noore. Infoürituste toetamiseks taastoodeti regulaarselt Erasmus+ võimalusi tutvustavaid infovoldikuid ning mahukamaid infovihikuid.

Teiste seas korraldasime 2017. aastal 2 info- ja seminaripäeva koostöös Kodanike Euroopa ja Loov Euroopa programmidega. Seminaride eesmärk oli lisaks kolme Euroopa programmi tutvustamisele anda ka näpunäiteid ja soovitusi rahvusvahelise koostöö algatamiseks, tuua välja rahvusvahelise koostöö potentsiaalseid riske ning toetada partnerlussuhete loomist. Koostöö peamine eesmärk oli vaadata kaugemale oma tavapärasest taotlejate ringist ning jõuda oma sõnumiga uute sihtgruppideni.

Euroopa Päeval tutvustati Vabaduse väljakul toimunud üritusel noortele Erasmus+ programmi erinevaid võimalusi, jagati infomaterjale. Euroopa Päeval osales hinnanguliselt üle 13 000 inimese.

Panustati ka Tallinnas toimunud rahvusvahelise EVT konverentsi elluviimisesse ja kommunikatsioonitegevustesse. Vabatahtliku teenistusega seotud teemad said läbi erinevate kajastuste palju tähelepanu ka peavoolumeedias.

2017. aastal valmis ka 2016. aasta Eesti Noorsootöönädala raames toimunud kokkamisaktsiooni Kultuur Purki raamat. EVT vabatahtlike koostöös vormisid raamatuks ja e-raamatuks, mis tutvustab EVT vabatahtlikke, nende elu Eestis ja koduriigis ning teeb seda läbi toidukultuuri. Kultuur Purki e-raamat on leitav [siit](#).

Euroopa Noortenädal

31. märtsil kuulutasime kodulehel (noored.ee) välja avatud taotlusvooru Euroopa Noortenädala ürituste korraldamiseks kohalikul/regionaalsel tasandil. Toetust sai taotleda maksimaalselt 700 euro ulatuses. Tegevuste planeerimisel tuli järgida ühte tingimust: sündmuse sobivus mõne Euroopa Noortenädala teemaga (Erasmus+ 30, noorte osalus otsustamisel, solidaarsus) ning noorte huvi ja aktiivne osalus sündmuse planeerimisel ja elluviimisel. Samuti oli tähtis, et tegevused oleksid tasuta ning avatud kõikidele noortele, kes osaleda soovivad. Tähtjaks laekus 13 taotlust erinevate tegevusettepanekutega 10 Eesti maakonnast. Laekunud taotlustest toetasime 9 taotlust.

Euroopa Noortenädala raames valmis ka Erasmus+ brändi- ja reklaamkampaania, mille sisuks oli lavastuslikult tutvustada Erasmus+ rahvusvahelisi võimalusi. Reklaami, milles osales ka suvehakul Euroopa Komisjoni poolt Erasmus+ auhinna pälvinud Eesti laulja Grete Paia, näidati kinoekraanidel ja välimeedias nii kevadel kui talvel, samuti kasutasime klippe SANA sotsiaalmeediakanalites. Reklaamkampaania, mille eesmärgiks on tõsta teadlikkust Erasmus+ programmidest ning kutsuda üles projekti kirjutama, ulatus hinnanguliselt 400 000 inimeseni. Reklaame näidati Tallinnas ja Tartus. Videod on leitavad <http://erasmuspluss.ee/> videosektsioonist.

Euroopa Solidaarsuskorpuse tutvustamine

Koostöös Euroopa Komisjoni Eesti esindusega osaleti suve- ja sügisperioodil online-kampanias, mis kutsus noori end Solidaarsuskorpuse andmebaasis registreerima ning programmiga kurssi viima. Võtsime ühendust kolme vabatahtlikus teenistuses osalenud noorega: Doris, Kristina ja Getter, kes vastasid küsimustele ning vastavalt kujunesid 3 ülevaatlikku blogipostitust, mis avaldati EK Eesti esinduse kodulehel ning jagati edasi SANA sotsiaalmeediakanalites. Lisaväärtusena jagasid neid oma kogemust ka video teel, mis illustreeris kirjalikke postitusi.

Aset leidis ka kohtumine Euroopa Komisjoni Eesti esindusega, et planeerida 2018. aasta tegevusi seoses Euroopa Solidaarsuskorpusel puudutavate kommunikatsioonitegevustega. EK Eesti esindusega piloteeriti Solidaarsuskorpusel tutvustava kampaniaga ka 2017. aastal toimunud noorte laulu- ja tantsupeol, eesmärgiga kasvatada Eesti noorte arvu Solidaarsuskorpuse andmebaasis.

EVT videopäevik

Oktoobris 2016 käivitas Noorteagentuur Eestis esimese EVT videopäeviku ehk vlogi. Selleks sõlmiti 2016. aasta oktoobrist kuni 2017. aasta juunini Hispaaniasse oma Euroopa vabatahtlikku teenistust tegema läinud Siim – Martin Kaasikuga kokkulepe, mille järgi tuli noormehel teha oma EVT kogemusest videod, mida SANA kanalites ja Delfi Noorte Hääles levitati. 2017. aastal valmis ja jõudis levitamiseks 7 videot, mis jõudsid ca 1000 vaatajani. Videopäeviku eesmärk on noortele atraktiivses vormis ja ehedalt tutvustada EVT-d ja selle võimalusi. Siimu blogi asub ka Noorteagentuuri veebis.

Noortekohtumised

2017. aastal valmis Noortekohtumiste programmi infovoldik nii eesti- kui ka vene keeles. Noortekohtumistel valminud teksti-, foto- ja videomaterjalid avaldatakse SANA blogis ning videoveebis Telepurk. Noortekohtumised on nähtavad ka meedias. Noortekohtumiste projektijuht Triin Ulla on andnud programmiga seoses intervjuusid nii Kuku raadiotele, Õpetajate Lehele, osalenud ERRi saates Suud puhtaks. Avaldatud on ka arvamislugu Eesti Päevalehes ning saadetud pressiteateid.

7.2. MEEDIATEGEVUS

Noorteagentuur teeb meedia suunal tööd kaheti: kirjutades ise meediasse artikleid ja pressiteateid ning koolitades projektitegijaid oma projektist ja selle tulemustest rääkima korralistel *check-up* koolitustel toetusesaanutele. Septembris 2017. aasta lähetas SANA ka kolm Eesti noortevaldkonnas tegutsevat spetsialisti kommunikatsioonivaldkonna koolitusele Ljubljanas.

SANA on 2017. aastal varasemast enam pööranud tähelepanu esindatusele peavoolumeedias - SANA töötajate kirjutatud artiklid on ilmunud Eesti Päevalehes, Maalehes, Postimehes, Õpetajate Lehes, ERRi arvamuspordalis, Delfis, Eurokratis. Intervjuusid on antud Vikerraadiotele, Kuku raadiotele, Raadio 2-le. Noortekohtumiste programmi koordinaator osales ERRi ühiskonnasaates Suud puhtaks. Teemad, mida on kajastatud, ulatuvad üldistest noortevaldkonna teemadest Erasmus+ programmi, vabatahtliku tegevuse, väärtusarengu programmi ja programmide uuringuteni.

On tekkinud hea tasakaal, kus SANA on saanud sõna üleriigilises peavoolumeedias ning regionaalses meedias on noortevaldkonna rahvusvaheliste ja kohalike projektide kajastamise eest hoolt kandnud projektitegijad ise.

SANA jälgib korrapäraselt enda ja projektitegijate tegemiste meediakajastusi Freqmedialt tellitava meediamonitooringu abil. Mõningate valitud meediakajastustega on võimalik tutvuda Noorteagentuuri blogi kaudu: <http://noored.ee/blogi/meedias/>

Mõned näited meie kajastustest, mis 2017. aastal üleriigilikus meedias ilmusid:

Õpetajate Leht - 07.04. - "Noortekohtumised" toovad kokku eesti ja vene noored
Eesti Päevaleht ja Delfi.ee - 27.04. - Noorte põlvkonna kaudu on integratsioon siiski võimalik

Postimees - 02.05. - Maari Põim: meie kõigi roll on veebis vastutustundlikumalt postitada
Raadio 2 - 02.05. - EVT teemaline intervjuu saates Agenda
ERR arvamusportaali - 05.05. - Rain Kooli: vaenukõne juurelõikur
Kuku raadio - 18.05. - intervjuu SANA juhi Reet Kostiga (teemaks Ray uuringud)
Eesti Päevaleht - 21.06. - Noorte radikaliseerumist tuleb juba eos ennetada ka Eestis

03.07 – Kuku Raadio – Ärataja intervjuu Reet Kostiga vabatahtlikust teenistusest ja EVT tulevikukonverentsist
06.07 – Reet Kosti arvamislugu Maalehes – Kodanikuühiskonna nurgakivi on vabatahtlikud
14.07 – Vikerraadio Huvitaja – intervjuu Reet Kostiga vabatahtlikust teenistusest ja EVT tulevikukonverentsist

6.3. ONLINE INFOTEGEVUS

SANA haldab jooksvalt kolme veebilehte www.noored.ee (eesti ja vene keeles) ja www.mitteformaalne.ee, Euroopa Noorteportaali https://europa.eu/youth/EE_et ning noored.ee lehega seotud **videoveebi Telepurk** www.noored.ee/telepurk. Esimene veebileht kajastab eelkõige Erasmus+ ja Noortekohtumiste programmidega seotud uudiseid, infot, koolituspakkumisi ja projektilugusid ning teine Hooliva klassi ja HUKK-AP programmide tegevust, noorsootõtajate täienduskoolituste infot ning mitteformaalse õppimisega seotud teemasid laiemalt. Euroopa Noorteportaalis kajastatakse pigem rahvusvaheliste mobiilsusvõimalustega seotud teemasid ning ärgitatakse olema aktiivsed kodanikud. Panustamine Euroopa Noorteportaali sisusse on vähenenud seoses omakanalite aktiivsusele ja lähtudes vastavast otstarbekusest.

2017. aastal külastas noored.ee veebi **37 323 unikaalset külastajat**, kuigi unikaalsete külastajate arv on võrreldes 2016. aastaga mõnevõrra vähenenud, on noored.ee veeb jõudnud senisest enam piirkondadesse, kus noortevaldkonna kajastus on varasemalt olnud madalam. Mitteformaalne.ee veebi külastas 2017. aastal **10 597 külastajat**, mis on ca 2000 rohkem ku 2016. aastal.

Oma põhilise info saavad Eesti noored ja noorsootõtajad noored.ee veebist ja Noorteagentuuri Facebooki lehelt (4601 jälgijat, kasv üle 500), samuti avati Noorteagentuuri Instagrami kanal, millel on praeguseks hetkeks 205 jälgijat. Kui eelpool toodud kanalid on sihistatud noorte poole, siis Noorteagentuuri hallatav veeb mitteformaalne.ee ja Facebooki leht „Mitteformaalne õppimine“ (2088 jälgijat) vahendasid noorsootõtajatele mõeldud täienduskoolituse pakkumisi.

Facebook on olnud tänuväärne allikas erinevate koolituste ja SANA tegevuste reklaamimiseks ja tutvustamiseks – see on tänaseks ka üks põhilisemaid kanaleid, mille kaudu saabuvad külastajad teatavate tegevustega tutvumiseks SANA veebilehele noored.ee ja mitteformaalne.ee. Selle kaudu on edukalt toimunud ka oma postituste võimendamine, seda nii tasuta reklaamina kui ka võimendamistegevuste osas partnerite kaasamisel (n. ENTK ja ENK). Facebookis on üldiselt väga edukas meie postitatud videosisu - Noortenädala jaoks tehtud videod jõudsid parima video puhul 17 500 vaatamiseni FBs. Aga ka muu videosisu kogub sageli 3 000 kuni 10 000 vaatamist. Teiste postituste vaatajaskond on stabiilselt 2 000 kandis, mis on spetsiifikast lähtudes samuti hea tulemus ja need numbrid näitavad ajas ka üldiselt kasvutrendi.

7.5. INFOVÖRGUSTIKUD

Erasmus+ esitlejad

Erasmus+ esitlejad on SANA-le heaks toeks ja abiks erinevatel messidel, infoüritustel koolides noortekeskustes ja mujal infoüritustel osalemisel. Maakondlikest haridus- ja karjäärimeessidest oldi esindatud Jõgevamaal, Võrumaal, Ida-Virumaal, Valgamaal, Järvamaal, Tartumaal, Pärnumaal, Läänemaal ning Harjumaal „Teeviidal“. Aktiivseim esitlustöö toimus 2017. aastal Harjumaal, Pärnumaal ja Lääne-Virumaal. Esitlejapädevuste arendamiseks korraldati võrgustikule 2017. aastal üks uute liikmete koolituspäev ning kolme infovõrgustikku ühendav 2-päevane koolituskohutumine aasta lõpus, mis keskendus võrgustikutöö arendamisele ning esinemisostkuste ja -vahendite lihvimisele.

Europeers võrgustik

Lisaks esitlejate võrgustiku arendamisele tegeleb SANA oma infotöö tugevdamiseks ja uute sihtgruppideeni jõudmiseks ka noorte vabatahtlike võrgustiku „Europeers“ ülesehitamisega. Europeers on Saksamaalt alguse

saanud võrgustik, mis koosneb noortest, kes on Erasmus+: Euroopa Noored programmis häid kogemusi omandanud ning tahaksid oma kogemusi (vabatahtlikult) ka teiste noortega jagada. Tänapäevaks kuulub Europeers võrgustikku 9 partnerit (Saksamaa, Austria, Belgia, Norra, Eesti, Poola, Suurbritannia, Bulgaaria ja SALTO SEE piirkond) ning võrgustikul on ühine visioon ja koolituskava. 2017. aastal saatsime Eesti noori kahele väliskoolitusele Viinis ning Bosnia ja Hertsegoviinas. Lisaks saatsime võrgustikus juba pikemalt tegutsenud noored ühele rahvusvahelisele võrgustikukohtumisele Varnas, Bulgaarias. Eestis kogunesid EuroPeersid SANA infovõrgustike ühiskoolitusel aasta lõpus koos E+ ja ning Eurodeski liikmetega. 2017. aasta lõpu seisuga on Eesti EuroPeers võrgustikus 20 aktiivset noort, kellest 6 lisandus viimase aasta jooksul. Alustati 2018. aasta võrgustiku kohtumise planeerimist, mis leiab aset septembrikuus Eestis.

Eurodesk võrgustik

Eurodeski puhul on olnud probleemiks võrgustiku liikmete passiivsus, mis viis SANA 2017. aastal erinevate võrgustike töö reformimiseni Eestis. Samal ajal on aktiivselt panustatud Eurodesk võrgustiku tegevusse. Eurodeski koordinaatorid Eestist on 2017. aastal osalenud võrgustiku koordinaatorite koolitusel Brüsselis ja samuti üldkogul Essenis ja Varnas. Eurodesk võrgustiku liige Paide Avatud Noortekeskusest osales Eurodeski liikmete seminaril Brüsselis 2017. aasta juunis.

Aasta esimesel poolel tegeleti võrgustiku laiendamisega ning tehti selleks ka mitmeid üleskutseid peamiselt mass e-maili võimalusi kasutades. Eurodesk Eesti võrgustikus on olnud 2017. aastal nimekirja järgi 20 liiget, kuid nende osalemine võrgustiku töös on olnud passiivne. Mõned võrgustiku liikmed võtsid küll osa Euroopa Noortenädala jaoks sündmuste korraldamisest, mida SANA toetas. Jätkati Eurodesk liikmetele Eurodesk Brussels Link uudiskirja saatmisega. Lisaks nendele tegevustele osaleti Eurodesk kvaliteedi hindamise protsessis ja aastaaruande koostamise protsessis.

Detsembris toimus Noorteagentuuri uuenenud rahvusvahelistumist toetava infovõrgustiku esimene kohtumise-koolitus, mille eesmärgiks on konsolideerida kolme eraldi tegutseva, kuid sarnast missiooni täitva võrgustiku (Eurodesk, Europeers, E+ esitlejad) tegevus. Koolitusel keskenduti meeskonnatööle, avaliku esinemise oskuste arendamisele ja sotsiaalmeedia paremale kasutamisele. Töö võrgustiku aktiivse tegutsemise nimel jätkub 2018. aastal. Soov võrgustikke konsolideerida sai märgitud ära ka Erasmus+ 2018. aasta tööplaanis. Oktoobris osaleti ka Erasmus+ noortevaldkonna agentuuride infotöötajaid ühendaval CIOST kohtumisel Riias.

Noortekohtumiste esitlejad

2017. jätkati ka Noortekohtumiste esitlejate võrgustiku tegevusega. Esitlejateks on peamiselt isikliku kogemusega Noortekohtumiste projektitegijad. Esitlejate võrgustikus lõi 2017. aastal kaasa 8 esitlejat, oma panuse andis ka programmijuht ja assistent. Aasta jooksul tehti 30 esitlust, millega jõuti ligikaudu 630 inimeseni (lisaks veel raadioeeter), võrreldes 2016. aastaga kahekordistus nii esitluste kui nende läbi kaasatud isikute arv. Esitlusi tehti laagrikasvatajatele ning noortekeskustele, koolidele ja õpetajate aineühendustele. Lisafookuses olid spetsiifilised regioonid, kus Noortekohtumiste projektitegijaid on vähe (Rapla-, Pärnu-, Viljandi-, ja Järvamaa). Ka toimus mitmeid raadioesitlusi, sest üks esitlejatest töötab ERR kanalil Raadio 4. Kasutegur oli nähtav eriti Pärnu- ja Viljandimaa suunal, kes esitasid mitu uut projektitaotlust. Esitlejate võrgustiku laiendamist jätkatakse ning esitlejate esinemisoskusi ning programmi tundmist arendatakse.